

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A választók joga.

— A felső-őri és körmenői eset. —

Arad, október 31.

Halálsejtelmes borzongás futja el az ellenzék harcziásabb köreit, midőn egy képviselő-választás Hiob-hire érkezik az ország e vagy ama vidékéről. Feküdt legyen az a kerület éjszaka, délen, keleten vagy nyugaton, lett legyen nemzetiségi vagy magyar, katolikus, protestáns vagy orthodox; lakja bár tulnyomólag iparos, vagy kalmár-nép, főúri rend, komposzeszorátus, vagy parasztság, és tartozott legyen a választóknak többsége az ellenzék bármely árnyalatához, mindig és mindenütt liberális-párti jelöltet választ. Így történt ez Szepsi-Szent-Györgyön, Verbászon, Gyergyó-Szent-Miklóson, így Felső-Eőron és legujabban Körmenen.

Ez a legutóbbi eset a legtanulságosabb és az ellenzékre nézve a leglesújtóbb. Egy tiszta szélső-baloldali kerület választói, miután volt szélbali képviselőjük vagyoni csődbe, a pártja pedig politikaiba került, elfordultak a meddő frázisoknak önmagával meghasonlott pártjától, és óriási többséggel megválasztottak egy férfit, a kit nem is láttak a körükben, de a kiről tudták, hogy kiváló tudós, egész életét ernyedetlen munkásságban töltötte, most azon testület tagja, mely az ország élén állva ezt a szellemi és anyagi fölvirágzás utján segíti előbbre s kinek, ha már a családi hagyományokat is latba

vetjük, atyja egymagában többet tett a hazáért, kultúráért és szabadságért, mint az egész ellenzék párt együtt véve. Ezt a férfit tüntette ki a körmenői kerület választó-polgárságának óriási többsége az ő bizalmával egy olyan ellenzék jelölt ellenében, kinek már felléptetését is botránynak s a függetlenségi párt ellen kiszelt fufangnak és árulásnak nevezte a szélső baloldali pártorganuma.

Es a konsternációjában magához térni sem tudó ellenzék sajtó e kerület választó-polgárainak többségét, melynek ily két jelölt között kellvén választania, Eötvös Lóránt báróra adta szavazatát — árulással vádolja a függetlenségi párt és a függetlenségi elvek irányában! Akik így ítélnék, így beszélnek, azoknak a rémület és a düh elvette józan ítélőképességüket.

Ugyanazt hajtogatják itt is, amit a felső-őri választás alkalmával hirdettek botorul, hogy a választók, kik azelőtt a függetlenségi párt jelöltjére adták szavazatukat, most pedig a szabadelvű pártra, hogy ezek a választók — árulók.

A parlamentarizmus természetének, a választók alkotmányos joga- s kötelességének teljes félreismeréséről, a népképviselőlet lényege iránt táplált képtelen vagy roszhiszemű felfogásról tanuskodik az ilyen éretlen kifakadás és vádaskodás az ellenzék sajtó részéről a választó polgársággal szemben.

Aki az alkotmányos jogok mibenléte felől csak némi fogalommal is bír, tudja,

hogy az alkotmányos intézmények által megosztott felségjog másik fele nem a képviselő urakra, még kevésbé a képviselőházi vagy országos pártkörökre, hanem a népre, a választó-polgárságra van ruházva; az a szuverén, aki választ, és nem az, akit megválaszt, akit az ő szuverén jogának csak időleges képviselővel biz meg. Egy képviselő igen is lehet áruló, ha a parlamentben ellenkezőleg beszél és cselekszik, mint amit választóinak az urnák előtt ígért, de a választó soha sem lehet elárulója semmiféle pártnak vagy elvnek, midőn az újabb és újabb választásoknál alkotmányos jogait gyakorolja, csupán csak abban az esetben, ha meggyőződése ellen szavaz. A független szabad elhatározás a választási jog gyakorlásának, minden újabb esetében nemcsak joga, de kötelessége is a szavazónak. Es ha azon választó-polgár, ki azelőtt egy függetlenségi párti képviselőt küldött a törvényhozó testületbe, időközben arról győződött meg, hogy a függetlenségi párt politikai irányzata és működése káros a haza békés fejlődésére nézve, és e meggyőződése ellenére mégis függetlenségi képviselőre adja szavazatát, akkor ő hü maradhatott egy párthoz, egy elvhez, mely többé nem is az övé, de elárulta saját lelkiismeretét, elárulta a hazát. Egy államférfi, egy publicistát köthet a multja, a programja köthetik őt ténykedései, szóval vagy írásban tett enunziációi, de a választó polgár, miként a szuverén fejedelem, a pártok és programok felett áll, minden újabb

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Tavaszi daloltam . . .

Tavaszi daloltam
Szürke, őszi ködben,
Hiszen tavaszt láttam
A te két szemedben,
Ragyogó szemedben.

Hajh! De hamar elhullt
Tavaszi virága,
Amig nekem nyílik,
Amig újra nyílik:
Meghalok utána!

Hrabovszky Lajos.

Lemondás.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Iota: Kosztika Mihály.

. . . Es mikor lerogytam előtte, elsusogva sorvasztó szerelmem minden keservét, hogy kikolduljam tőle lázongó, lelkiismeretével birkózó, szerelemtől átítatott szenvedélyétől a remény igéző első szikráját, melylyel majd lángba borítom egész valóját: akkor ő csendes, mesterkéletlen hangon, melyből a tisztességes, az erős asszony megacézott lemondása a boldogságról sugárzott ki, azt mondta:

— Hagyja. Mi már eljártunk azt a boldogságot, melyre egykor jogot tartottunk. Maga önző volt, ki közös életünk boldogságáért nem akart lemondani igényeiről, én meg tán gyenge voltam, hogy birtam engedni a bűnös tervezgetésnek. Feledjük egymást, igyekezzünk feledni a multat; szép, csodásan szép reményeinket, azt a sok, sok légvárat, melyet gyermekek hiszékenységgel oly gyenge alapra építettünk. Gondoljunk az őszre, mely nem oly pompázó, nem oly illatos, nem oly dalos, mint a lángugáru nyár és azért mégis szép. Hiszen a lemondásban is van valami tenköltés . . .

Tovább nem birta mondani. Visszahanyatlott a karosszék támlájára, elfödte arczát kis battiszt kendőjével és zokogott, keservesen zokogott . . .

I.

Olyan szomorú történet ez az én históriám.

De hát mikor nem tehettem másképp! Mikor az emberi gyarlóság annyira felülkerekedett bennem, hogy még szerelmes lelkem igaz hangját is eltompította.

Bolond, nagyon bolond történet ez. Visszaemlékezni is fáj, és azért mégis lopva, önmagamam ámitva csak visszaröppen emlékezésem arra a szép, fényes napokra, mikor még élt lelkemben a hit, azt a boldogságot meg is tarthatni.

Es most, vége, mindennek vége.

Valami áthághatatlan torlasz esett közünk, melyet nincs bátorságom, erőm megdönteni, ha tán lehetne is: az ő becsülete.

Pedig milyen szépen szinezgettük egykor a jövőt . . .

Emlékszem, mikor először láttam, arra a tekintetre, arra a szelid, szende arczra, melynek minden mosolygása, ragyogása, szemének minden villanása, könye enyém lett, csak a búbajos csacsogása és csókja, lázas ajka égető csókja mind, mind enyém volt és most vége, mindennek vége . . .

Jertek vissza, ti édes, eget ígérő álmok, élvezzé át lelkem újra azt varázsos érzést, melyet régen kis kezének egyetlen meleg, beszélő szorítása keltett bennem; jertek ti kínos percek, melyben eldőltem életem boldogsága, hogy meglakoljak az ő ellene elkövetett nagy, megbocsáthatatlan vétkekért . . .

II.

Mikor megösmertem Remsey Erzsit, alig volt tizenöt éves és igazi, romlatlan naiv lelkü gyermek. En akkor jogászoktam, de inkább a leányok körül szereznem diadalokat, mint a professzoraim előtt.

Könnyen gondolkozó, aféle igazi jogász-vérű huszonegy éves ficzko voltam, amikor elem került valami unalmas lakáskeresésnél Remsey Erzsike.

A második pillanatban már éreztem — óh, én hiszek az előérzetben — hogy ez a leány nagy szerepet fog játszani életemben.

választási aktusnál függetlenül ítélkezik felettük, ő teremti és semmisíti meg a pártokat azok elveivel együtt, az ő szavazata kötelezi a képviselőt, míg őt magát saját lelkiismeretén kívül senki és semmi. Egy-egy országgyűlés feloszlása után pártok és programok csak elvben léteznek, s a választók többségének elhatározása szerint nyernek ismét életet a régi vagy egy újabb keretben; nem a választó-polgár a függelése a képviselőháznak és pártköreinek, hanem fordítva, amazok képviselik a választópolgárság közérületét és elveit — *addig, míg megbízatásuk tart.* Hiszen fejlődésképtelen, tehetetlen stagnációra lenne maga az egész alkotmányos élet kárhozható, a hogy a választó-polgárság szabad elhatározását az időleg fennálló országgyűlési pártkörök lekötnek, állandósítanák.

A magyar választó-polgárság tehát nemcsak elvitázhatatlan szent jogával él, de magasfokú politikai érettségének is adja tanubizonyságát, midőn bírálata tárgyává teszi a mostani ellenzéki pártok meddő taktikáját, mely inkább kerékkötőnek, mint emeltyűnek bizonyult az ország alkotmányos fejlődésében. Helyesen cselekszik a magyar nép, ha nem huny szemet azon jelenség előtt, hogy az ellenzék tisztán személyes és hatalmi célzatokból szövetkezik a lelkiismeret szabadságának, a törvényhozás függetlenségének legádázabb ellenségeivel, ha tudomásul veszi, hogy a szabadelvű jelszavak alapján választott ellenzéki körök a legsötétebb ultramontánokat és pápai zsoldosokat kebelükben türik s engedik, hogy zászlajuk alatt a nemzeti közérület ellen izgassanak, sőt magyarellenes nemzetiségi felforgatókkal is szövetkezzenek; teljes joggal és értelmi superioritásának fényes dokumentálásával teszi, ha elfordul azoktól, kik a haza függetlenségét hirdetik a velük házközösségben élő testvérállammal szemben s elárulni törekszenek a hazát Rómának, s kiszolgáltatni a lelkiismeret szabadságát a rideg dogmákra esküvő önző hierarchiának.

Valóságos nyomoruság és az ellenzéki politika lelki szegénységének félreismertetetlen tanubizonysága, hogy most, a negyedszázados parlamentáris evolúciók után még mindig nincsen az eredetileg

alakult és azóta is fennálló kormánypárton kívül más kormányképes ellenzéki párt, és adhatná-e a magyar nép az ő élehetlenségének kiáltóbb tanujelét, mintha ily körülmények között az egyedüli párttól, mely képes az ország ügyeit vezetni, s mely tényleg felvirágoztatta a hazát, elfordulna, s olyan tényezőkre bízna az ország sorsát, kiknek eddig leghatályosabb ténykedésük abból állott, hogy a koronát ismételen ferde helyzetbe hozták a magyar nemzettel.

Megingott a meddő negacziók, a közveszélyes és erkölcstelen taktikázások talaja a mostani parlamenti ellenzéki pártok lába alatt, és úgy látszik, hogy a magyar nemzet többsége oly képviselőkből készül a parlamentet összeállítani, kiknek egésze feltétlen loyaltással rááll a törvényes alapra és meghajol a nemzet liberális közérülete előtt. Ez az időpont közeledik most, ennek jeleit látjuk az egyes kerületek választásaiban, ettől remegnek a nagy pipáju és kevés dohányu honmentők, és ezért nevezik a szüvren jogokkal élő választó-polgárokat árulóknak.

BELFÖLD.

Az egyházpolitikai javaslatok sorsa. Esztergomi sürgöny szerint, ottani — bizonyára egyházi — körökben még mindig azt remélik, hogy ő felsége nem fogja szentesíteni a polgári házasságról szóló törvényt s a korona e részbeni végelhatározását már Rómában is tudják. „E körök hite szerint az eljárás az lesz, hogy a szentesítést egy időre felfüggesztik, időközben egyházpolitikai kérdésekre nézve a nemzetet megkérdetik (vagyis a képviselőházat feloszlatták.) Szóval a pártok jelen állása mellett a szentesítésre fölterjesztett javaslatokból törvény nem lesz.” Mondanunk sem kell, hogy az esztergomi papi körök kegyes óhaját kifejező sürgöny állításainak csepp hitelt sem adunk.

Kossuth és a függetlenségi párt. Kossuth Ferencz tegnap este megjelent az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas pártkör helyiségében s két óránál hosszabb ideig maradt ott. Mintegy husz-harmincz képviselő volt jelen, köztük: Justh Gyula, Thaly Kálmán és Ugron Gábor. Kossuth Ferencz, hir szerint, kijelentette, hogy belép a függetlenségi és negyvennyolcas pártkörbe, de óhajtaná, ha ezt a kettészakadt párt egyesülése előzné meg. Ajánlotta, hogy az anyapárt hívja fel visszatérésre a kilépetteket, s akarmily eredménnyel járna is ez, ő a függetlenségi és negyvennyolcas pártba belép, s első

sorban ennek a keretén belül igyekszik programját megvalósítani.

Arad a millenniumi kiállításon.

Arad, október 31.

Hazánk ezer éves fennállásának ünnepségei között fényes mozzanatot fog kifejezni azon nagyszabású országos kiállítás, mely igazi tükre leend a magyar nemzet kulturális haladásának. Ebből meg fogják ismerni Európa államai a magyar nemzet szellemi és értelmi fejlettségét, belőle fogják megtudni, hogy a művelődés különféle ágazatában mily fokra emelkedett a hazánk felett elviharzott ezer év alatt.

Elhisszük és reméljük, hogy a magyar nemzet méltóan fog eme kiállításon megjelenni és Európa népei nem találják méltatlanak arra, hogy közöttük helyet foglaljon.

Hiszünk — és reményünkben megerősítenek azon örvendetes hírek, melyek az országban mindenütt megindult serény készülődésről tájékoztatják a hírlapokat olvasó közönséget.

Az aradi nagy, végrehajtó bizottság is buzgó tevékenységet fejt ki s a legszebb eredményekre jogosít fel bennünket: de bármennyire adózzunk is elismerésünkkel e bizottságnak s bármennyire helyeseljük is azon tervszerű megállapodást, azon helyes elveket, melyeknek alapján szervezkedett, ki kell emelnünk egy lényeges mulasztását, melyet még jóvá tennie nem késő.

Ugyanis azon meggyőződésben vagyunk, hogy a millenárius kiállítás kerete nagyon hiányos lenne, ha abból a k o z o k t a t á s jelen állapotának feltüntetése kimaradna, avagy csak en miniatur képe helyeztetnék bele.

Az ipar, kereskedelem, gyáripár, közgazdaság a közoktatáson alapszik. Virágzó, magas nivón álló közoktatásból fejlődhet az ipar, az agrikulúra s kereskedelem, melyek amannak édes gyermekei. Az értelmi és szellemi műveltség azon legfőbb tényezők, melyek nélkül semmi téren sem állhat be fejlődés.

Es mégis mit tapasztalunk Aradon? Azt, hogy a kiállítási nagybizottság mellőzte a k o z o k t a t á s t, amiből azt lehet következtetni, hogy hazánk szellemi és értelmi műveltségi fokának megméréséhez nem találja szükségesnek a közoktatásnak, mint az összes kulturális intézmények fejlődésének bemutatását, pedig lönnebb határozottan kifejeztük, hogy

Előérzetem nem csalt. Alig hogy bevezettetem magam családjába, bolondul szerelmes lettem a leányba, azzal a külömséggel, megkülönböztetésül többi szerelmeimtől, hogy most igazán és komolyan szerettem.

Két évig tartott szerelmünk mámoros boldogsága, melyet csak egy kellemetlen magaviseletű gyerek beavatkozása zavart meg egy-egy pillanatra, mikor bőrömet egy pár reágent „pimasz” szóért oda kellett tartani kardja elé. Természetesen utána ő hordta felkötve karját.

Két évig tartott megittasult lelkünk regébe illő gyönyöre, midőn valami komoly, megdöbbentő esemény adta elő magát.

A leány nagyon szép volt és ez másnak is feltűnt. Különösen pedig Teleki Pistának, ki célja elérésében hatalmasan működött.

Erzsi apját már régebben ismerte, holmi hivatalos érintkezés folytán és így nem volt nehéz bejutnia a Remsey-családba.

Nem tudom, nem akarta, vagy talán nem bírta észrevenni az Erzsi s az én viselkedésemet, mert épen úgy viselkedett a leánynyal szemben, mintha azt az isten is neki teremtetten.

Hányszor panaszkodott nékem Erzsi, hogy ez a Teleki Pista előtte utálatos, hogy az neki nem kell, pedig mindig azt mondogatja, hogy belőle még tavaszra asszonyt csinál.

Megijedtem ezekre a panaszokra, midőn összehasonlítottam az én szerelmemet Telekiével

Mit is akarok én tulajdonképen ezzel a leánnyal? Elvenni? Hát mikor jó el az az idő, mikorra én olyan helyzetbe jövök, hogy elvehetem Erzsit az én nagy igényeim mellett.

Nagyon elszomorodtam. Erzsit hizelegve tudakolta, mért vagyok olyan levert, tán haragszom, hogy Teleki ide jár?

Összeszedtem minden eröm, önuralmam, a hogy válaszoltam.

— Nem haragszom én Erzsikém, csak azt gondoltam, hogy jó lenne, ha maga hozzá menne Telekihez.

Okos, nagy szemével kérdőleg, csodálkozva nézett reám.

— En Teleki felesége legyek? Teleki Pistáé én? Azé az utálatosé? A kit nem szeretek? Nem is tudom, milyen érzelem behatása alatt történt, mikor kissé ingerülten kérdeztem:

— Hát kihez akarsz menni?

Odasimult hozzám, egész közel hozzám, hogy hallottam szive lázas dobogását, s úgy susogta nekem, hogy még a levegő se hallja meg:

— A tied akarok lenni, csak a tied, mert szeretlek.

Nem volt kedvem az enyelgésre, bár éreztem, a mint tartottam azt a reszkető leányt, hogy szeretem és azokra az őszinte szavakra mégis azt válaszoltam:

— Ej, hiszen akkor is szeretjük egymást, ha Telekihez mégysz.

Ijedten bontakozott ki ölelésemből.

— Hogyan, neki esküdjek hűséget és magát szeressem . . .

Felállt, hidegan, mintha valami új kézi munkáról beszéltünk volna csak, s nem egy élet jövőre boldogságáról.

Egy pillanatra felébredt bennem e gondolat, hogy azt mondjam annak a szép leánynak, kiről tudtam, hogy szeret azért most, kit imádtam én is, hogy feledjük ezeket a keserű szavakat, s legyünk a régiék.

Azt akartam mondani, hogy ne menjen Telekihez, hogy megtitatom, hogy hozzá menjen, ő az enyém egyedül.

S mikor elgondoltam mindezt, akkor láttam a jövőt közös szegénységünk miatt, melyet a szerelem nem tud eléggé megédesíteni, míg az én igényeim csak kínozni fognak.

Ej, gondoltam magamban, ezt a leányt csak szeretni volt szabad, de elvenni örülség.

Pár pillanatig mereven nézett reám, talán várta, hogy szóljak, de én nem tudtam semmit mondani. Csökönyös közöny vett erőt rajtam, mely lenyűgözött.

Erzsi végig simította haját és a fájdalomtól rezgő hangon mondta.

— Ugy gondolom, megértettem magát. Fájt nagyon, de majd erős leszek . . .

Még akart valamit szólni, de nem tudott, beszaladt a másik szobába előlem, én meg kábult fejjel mentem ki az utcára.

III.

Teleki Pista tavaszra csakugyan elvette Remsey Erzsit. Ott voltam én is az esküvőn, láttam azt a nagy küzdelmet, mely alatt a

elhanyagolt, alacsony nivón levő közoktatás mellett nem lehet szó a szellemi és értelmi haladásról, nem létezhet virágzó ipar, sem fejlett kereskedelem, sem pedig okszerű földművelés.

Lehet, hogy nem szándékosságból, hanem csak véletlenül történt a közoktatás mellőzése, amit szerintünk még jóvá lehet tenni és reméljük is, hogy az intéző körök igazat adnak felszólalásunknak a pótlólag megteszik azt, a mit megtenniük kell.

Nekünk különösnek tűnnek fel, ha p. o. megjelenének egy Német-, Francia- vagy Angolország ezredéves ünnepélyén, amelyen pazar fény és pompa szórna felénk kápráztató ragyogását, de közoktatásnak nyomára sem akadnánk. Ilyesmi reánk azon benyomást tenné, hogy szegyenlették megmutatni a közoktatásügyet, amire határozottan ráfognánk, hogy mindazt, amit élénk tártak, kölcsön vették. S valószínűleg így gondolkoznának a hozzánk jövő idegen népek is, ha millenáris kiállításunk dekorációjában nem lennének fel a magyar közoktatást. Már pedig ha mindegyik megyében úgy járnak el, mint a miénkben, akkor csakugyan lesz nagyszabású kiállítás az oktatásügy képviselése nélkül.

Pedig éppen az ellenkezőjét tudjuk ennek s így Aradmegye sem maradhat el a többi megyék mögött s még akkor is be kellene mutatnia oktatásügyének magas fejlettségét, ha e tekintetben egyedül állana.

Ugy tudjuk, miszerint Aradmegyének és Aradvárosnak nincs oka magát szegyenleni oktatásügye miatt, mely bátran mérkőzhetik bármely megye és város oktatásügyével.

S ha ez így van, pedig így kell neki lennie, akkor az elkövetett mulasztást mielőbb jóvá kell tenni, mert Aradon a haladás és nem a maradás elve uralkodik.

RÉBUSZ.

KÜLFÖLD.

A francia kamarából. A kamara tegnap tárgyalta Mirman szocialista képviselő esetét, és az ülés rendkívüli zajos lefolyású volt. A kormánynak újból erős napja volt, és pillanatokig úgy látszott, mintha közel állana a bukáshoz, de hogy a kormányra nézve mégis végleg kedvezően ütött ki a dolog, azt Dupuy bátor fellépésének kell tulajdonítani, ki ugyanis Jaura szocialista képviselőt ezekkel a szavakkal aposztrofálta:

— Önök még nem urai a kamarának!

Ettől fogva a jobboldal és a centrum magatartása határozottan Dupuynak kedvező.

szegény leány majd lerokadt, míg az eskü szavait elmondta.

Az én szivemben pedig ezerszeres erővel lángolt fel a ki sem aludt szerelem tüze.

Most már enyém lesz az szép asszony, gondoltam, s szinte mámorosan mentem ki a tőmjén szagu templom vén falai közül.

Egy kis mulatságon, hol ők is megjelentek, kibékültünk. Maga Teleki Pista vitt oda hozzám.

— Nézze Erzsit, kit hozok itt.

Es oda tolt Erzsit elé. Feléje nyujtottam kezem, ő küzdött, míg ide adta. Szorításom nem adta vissza.

Teleki Pista meg is hitt magához.

— Mért nem jön hozzánk, hisz maga jó barátja volt Erzsinek még leánykorában. Mért szegényesen vagyunk? De azért boldogság lakik nálunk. Ugye Erzsikém?

Erzsi sápadt arccal bólintott.

Sűrűn kezdtem járogatni hozzá, Erzsi is lassanként felmelegedett, nem volt már olyan fagyos, de mindig kimért s a mult sose került szóba.

De én már nem bírtam tovább visszafojtani szerelmem s egy homályos délután, midőn egyedül voltunk, kitártam lelkem egész mélységét.

Es mikor lerogytam előtte, elsusogva sorvasztó szerelmem minden keservét, hogy kikolduljam tőle lázongó, lelkiismeretével birkózó szerelemtől átítasított szenvedélyétől a remény első ígöző szikráját, melylyel majd láng-

zett. Mirman képviselő tudvalevőleg soroztatása alkalmával arra köteleztetett, hogy 10 esztendő a közoktatás terén kell eltöltenie, és ezért a katonai szolgálattól felmentetett. Azonban Mirman e 10 év letelte előtt képviselővé választott és mandátuma igazoltatott, mivel meg volt a szenvedő választói képessége. A törvény ugyan előírja, hogy a katonai nem választható, de Mirmanra nézve a katonai kötelezettség még nem lépett érvénybe, abból az okból, mivel választásának igazoltatása előtt nem mondott le tanári állásáról. De igenis lemondott igazoltatása után. Viszont most a hadügyminiszter felhívta, hogy vonuljon be három évi katonai szolgálatra. Ez a felhívás pedig már a napokban érdekessé vált, mivel Mirmannak már november 1-én be kellene vonulni. Kétségessé és elmérgesített a kérdés az által, hogy Mirman szocialista, és így vele a szocialisták egy szavazatot vesztenek.

Epen ezért tegnap a vita szenvedélyes jelleget öltött, a miként a szocialisták egy idő óta minden fontosabb vitatkozásban viselkednek. Habár ezuttal is leverettek és Mirmannak a képviselői állást ott kell hagynia és be kell vonulni katonának, de a kormány mégis csak nagy keservesen tudta kivívni a győzelmet.

Az új kancellár. A „Köln. Volkszeitung“ berlini levelezője szerint a miniszterválság Hohenlohe herceg kancellár kinevezésével még nem ért véget. A legközelebbi időben más miniszterek visszalépése is várható. Az új kancellár el van tőkélve, hogy szakközi tárcsát sem vállal, csupán arra akar törekedni, hogy elhatározó befolyást biztosítson magának a birodalomban és Poroszországban. Hohenlohe herceg neje még Ausseban időzik, míg veje Schöuborn Arthur gróf már Berlinbe utazott.

A mi halottaink.

— Egy év a temetőben. —

Arad, október 31.

Holnap a temetőbe zárandokol minden ember, hogy a kegyelet lángját meggyujtsa s megemlékezzék halottairól, elhunyt kedveseiről, hozzátartozóiról, barátairól.

Halottak napján rendszerint közölni szokta lapunk azok névsorát, kik egy év leforgása alatt — halottak napjától halottak napjáig — elhunytak. Megemlékezésünket megteszszük most is, a hozzánk beküldött gyászjelentések alapján és időrendben.

Tavaly halottak napjától máig elhunytak:

Varjasi Suhajda Antal nyug. jegyző (Csermő), Zombori ifj. Rónay János, az arad-osa-

ba borítom egész valóját: akkor ő csendes, mesterkéletlen hangon, melyből a tisztességes, az erős asszony megacézolott lemondása a boldogságról sugárzott ki, azt mondta:

— Hagyja. Mi már eljátszottuk azt a boldogságot, melyre egykor jogot tartottunk. — Maga önző volt, ki közös életünk boldogságáért nem akart lemondani igényeiről, én meg tán gyenge voltam, hogy bírtam engedni a bűnös tervezgetésnek. Feledjük egymást, igyekezzünk feledni a multat, szép, csodásan szép reményeinket, azt a sok, sok légvárat, melyet gyermekes hiszékenységgel oly gyenge alapra építettünk. Gondoljunk az őszre, mely nem oly pompázó, nem oly illatos, nem oly dalos, mint a lángsugaru nyár és ezért mégis szép. Hiszen a lemondásban is van valami fenköltőség...

Tovább nem bírtam mondani. Visszahanyatlott a karosszék támlájára, elfüdült arozát kis battiszt kendőjével és zokogott, keservesen zokogott...

IV.

... Eredjete ti édes, egykor eget ígérő álmok, lelkem újra átélvezte azt a varázssos érzést, melyet régen kis kezének egyetlen meleg, beszélő szorítása keltett bennem; eredjete, ti kinos percek, mert szenvedek, nagyon szenvedek...

nádi gazdasági takarékpénztár fiatal titkára, Tarnoveczku Szilárd pénzügyi titkár, Baumann Benedek, Schrodtr Károly, Pfeifferkorn Károly, Junga Sándor, Fränkl Adolf (Pécska), Löwy Márki tanító, Sommer Jakab, Bukovetz Pál, Rapványi Alajos, Stein Joachim, Neumann Groszman, Kallivoda József lovag tábornok, Schäffer Adolf, Leingó Ferencz (Seprős), Steinitzer Mór, Andrányi Gusztáv vaskereskedő, Kiss József, Goldstein Ignác, gyoroki id. Andrányi Károly, Nemes Albert tanár, Eliás Abrahám (Szemlak), Bing Bernát, Haunold Gergely, Petrogalli Arthur volt aradi tanár, Schweffer Ede, Hulka Odön karmester, Mirtl Károly, Rügner Vilmos, Podhajeczky Miklós kincstári alügyész, Szénássy János és Fábry András 48-as honvédek, Pálffy Ede, Blau Mór, Schranz János, Marx Antal (Radna), Steuer Mihály (Arad-Szent-Márton), Kövessy J. Sándor, Gluzek Gyula (Mezőhegyes), Grünberger Miksa, Berger Vilmos, Weidenfeld Bernát aradmegyei törv. nat. biz. tag, Franz Károly, Deák Károly, Fábrián Gábor, főispánunk szép reményekre jogosító fia, Strausz János, Antonovits András (öngyilkos), Nyisztor József ügyvéd, volt orsz. gyűl. képviselő, Bérczy Dezső (Beél), Altmann Frigyes, borosjenői Hegyessy Károly, Viszt Gyula, Soltz Gyula városi köztörvényhatósági bizottsági tag, Szelezsán Demeter, Schwarcz Mór (Csintye), Lázsa Flórián kerekéi jegyző, Weyer József kávé, Telescu Valér orvostudor, Brassoványi Endre, Korhánny József (Kisjenő), Pollák Károly, a Lloyd-társulat elnöke, Michelbauer Ferencz, Szokoly József, Nikolits Illés (Galsa), Vörös Sándor m. kir. honvédőrnagy, Madarász Imre m. kir. honvédszázados, Molnár Döme, Weiler Sándor, Schauengel Albert, ifj. Bartha György (Bokszeg), Simay Ede osanadmegyei földbirtoke (öngyilkos), Vannay János Aradmegye árvászekének elnöke, Mauzoni Hugó kir. mérnök, Halota János, Pap Gábor somoskeszi jegyző, Kállay György 1848-49-es százados.

Özv. Ternajgó Józsefné (Radna), Kranz Jakabné, Jakabffy Miklósné szül. br. Wasmer Kornélia, Pollák Hermanné, Urbán Gusztávné (Glogovác), özv. Nikits Jánosné, Zvorár Gyuláné (Draucz), özv. Molnár Miklósné, özv. Varjassy Jakabné, Vertán Péterné, özv. Venocel Ferenczné, özv. Walder Salamonné, Kottmann Mária (Világos), Grünwald Ferenczné, özv. Limbeck Józsefné, özv. Kristyó Albertné, kúti Stverteczky Elekné, özv. Loninger Antalné, özv. Krausz M.-L.-né, özv. Moskovits Mária, br. Bánhidy Béláné (Szarvas), Singer L. S.-né, özv. Deák Odönné, Csepreghy Mihályné, özv. Wolheim Mórné (Berzova), Franczély Albertné, Mallár Albertné, Stöffinger Vilmosné, Bodroghy Hidegh Gizella, özv. Takács Manóné, Beles Jánosné (Odvos), Varga Endréné, özv. Mahelka Antalné, Antonovits Andrásné (öngyilkos), özv. Steiner Hermanné, Varjas Pálné, özv. Hirschmann-Beer Johanna, özv. Lilienberg Józsefné (Pankota), Kl mann Miklósné, özv. Csiky Lajosné, Nachtnébel Odönné, Irmer Henrikné, özv. Hirschmann Józsefné, Zehe Jánosné (Világos), Ifj. Kézsmárky Istvánné, özv. Keresztes Mihályné, özv. Hussler Mária, özv. Stein Joachimné, Stein Zsigmondné sz. Menczer Juliska (Pankota), özv. Iritz Salamonné, Garai Miklósné, Nemess Zsigmondné.

Szondy Ilonka, Végh Aranka, Szokoly Ilona, Klemann Emilia, Gásza Vilma okl. tanító, Kornai Gizella, Koch Sarolta.

Br. Bánhidy Adah, Biegler Nándorka, Tomka Ferike, Kinczgy Ferike, Zádor Ilonka, Bukovetz Leonka, Leitner Mariska, Andrányi Károlyka, Nagy Gyulácska, Hidvégi Palika, Domanszky Jenőke, Hoske Etuska, Vancsek Janka, Vizer Elza, Schönthal Margitka.

Nyugodjanak békében!

IDŐJÁRÁS.

Légsyomás: reggel 7 órakor 763.0 milliméter, délután 2 órakor 762.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 10.0, délután 2 órakor C° + 13.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 1. —

Száraz. — Enyhe. — Keleten csapadék.

HIREK.

November 1. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Mindszentesek. — Protestáns naptár: Mindszentesek. — Görögkeleti naptár (október 20.): Artemiusz. — A nap két 6 óra 27 perczkor, nyugszik 4 óra 27 perczkor.

November 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Halottak napja. — Protestáns naptár: Halottak napja. — Görögkeleti naptár (október 21.): Hilláron. — A nap két 6 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 28 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgáriszoba, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felől érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vr. Csabáról reggel	9.10
Szolnokig d. u.	3.56	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felől:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel	7.—
Soborsinig d. u.	2.30	Gyorsvonat d. e.	8.10
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat d. e.	11.—
Gyorsvonat este	7.05	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felől:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat d. e.	10.43
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.—	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felől:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>		<i>Gurahoncz felől:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.28	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

Halottak napján.

Arad, október 31.

Csipős, hideg szél süvölt végig a tájon. A borzongató légáramlat könnyörtelenül rázogatója meg a fák hervadó lombkoronáit s hirtelen szárnyra kelnek a fonnyadó, megsárgult levelek, fájdalmasan beszélve a mulandóságról.

Amerre csak nézünk, minden megváltozott. Ahol még néhány héttel ezelőtt dusan pompázott a haraszt s virágoztak a bokrok ezrei, lóditó illatárban fűszerezve meg az egész környéket: a pusztulás szomorú képe meredezik felénk.

Síri, néma csend lepte meg a zöld csalitot, ahol nemrég még millió és millió variációban hangzott a vidám madárdal.

Szürke, ólmos féllgek borítják az ég hatalmas boltozatját és a komor nap csak néhanéha tekint le a szomorú tájra, a haldokló természetre.

A gyászaborult természet együtt könyezik velünk, gyászoló emberekkel. Néha fájdalom kísér bennünket a temetőbe, leborulni a nedves sírhantokra, melyek alatt szeretetünk aluszszák örök álmukat, melyből nincs többé ébredés...

Nincs olyan szív, amely zárva maradna e végtelenül sokat jelentő gyásznapon.

A szülő egyetlen gyermekének, a szerető férj gondos hitvesének, a családfejtartó nélkül maradt nő férjének, a barát elköltözött barátjának sírhalmán borul le e szent napon, hogy forró könyvet hullasson a boldogabb hazába távozott kedvesért; még az ellenfél is szívből megbocsájt e napon annak, aki a földön neki rosszakarója, konok ellenfele volt.

Emlékezzünk meg halottainkról e napon. Emlékezzünk meg róluk, hogy egykor mi rólunk se feledkezzenek meg az utódok.

Zarándokoljunk ki a máskor oly csendes temető nyirkos, behorpadt hantjai közé, melyek alatt véreink nyugosznak. Ne szégyeljünk megállni a jeltelen, egyszerű sír mellett, melyben feledhetlennünk örök álmát aluszszák.

Rójjuk le igazán a kegyelet adóját. Nem csak színből, hanem szívből is, mert csak így lesz fogantatja a mi imánknak.

— *Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szombaton, november hó 3-án reggel jelenik meg.*

— *A hivatalos lapból.* A király Ribiczey Adám pénzügyi titkárt és pénzügyigazgatói helyettesét, a pénzügyi tanácsosi csim és jelleg díjmentes adományozása mellett, lugosi pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— *November elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.* Előfizetési ár egy óra helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr. Felhívjuk hát-

ralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési összeget minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

— *Ünnepek.* A katolikus egyház ma ünnepli Mindszentesek napját. Ezen alkalomból a minoriták aradi templomában d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, melyet János Demjén dr. rendfőnök mond. Mise után ünnepi prédikáció tartatik. Délután 3 órakor gyászvecsernyét mondanak a halottakért. Holnap, halottak napján, d. u. 4 órakor lesz a gyászvecsernye a felső temető kápolnájában.

— *József főherczeg vadászata.* Kisjenőről táviratozza levelezőnk, hogy József főherczeg onnan külön vonaton Pozsonyba utazott. A deczemberi vadásztokra azonban nagy kísérettel visszatér Kisjenőre.

— *József-Ágost főherczeg,* mint irtuk, a brünni dragonyos ezredhez helyeztetett át. Ez áthelyezés következtében a főherczeg udvarmestere már Brünben járt s a Bachner-féle palotát bérelte ki ura számára. József-Ágost főherczeg a napokban maga is el látogat Brünbe a palota megtekintésére, míg neje, ki örvendetes eseménynek néz elébe, Münchenbe megy szüleihez. Deczember havában aztán véglegesen Brünbe költözik a fenséges pár.

— *Avarffy Károly kir. táblai bírót* — mint értesülünk — legközelebb a kuriához hívják be szolgálatára.

— *A járásbíróságok székhelyeinek végleges megállapítására* nézve tárgyalások vannak, mint értesülünk, folyamatban az igazságügyi és belügyi miniszterek közt azon kész tervezet alapján, melyet a járásbíróságok székhelyeire vonatkozólag az igazságügyminiszter kidolgoztatott. E tárgyalásokat, melyek során a két miniszter közt a legtöbb székhelyre nézve megegyezés jött létre, azon körülmény tette szükségessé, hogy a kormány a lakosság jól fel fogott érdekében sulyt fektet arra, hogy a járásbíróági székhelyek összeessenek a közigazgatási járások székhelyeivel.

— *A novemberi előléptetésekhez.* Mint a hadsereg rendeleti lapjának tegnap megjelent számában olvassuk, az aradi csász. és kir. 33-ik gyalogezredben — az általunk már említettéken kívül — előléptett hadnagygyá négy fiatal hadapród-tiszthelyettes, név szerint: **Leitner Oszkár, Hilmár Rudolf, Jerusalem Tivadar és Léva Sándor.** A csász. és kir. 3-ik huszárezredben hadnagygyá lépett elő **Manojlovits Milos** és lovag kozarzi **Borczeky Leó** hadapród-tiszthelyettes. Előléptek még a ménesintézeti tisztikarban **Szirmay Gyula 2. oszt. százados I. oszt. százados** és **Illgner Ferdinánd főhadnagy II. oszt. százados**, mindketten a mezőhegyesi állami ménesintézet parancsnokságánál. A tartalékban: **Papp Sándor csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli hadapród-tiszthelyettes hadnagygyá.** Másodosztályu ezredorvossá lépett elő a 33-ik gyalogezredben **Krutina József dr. főorvos.**

— *Új hivatalhelyiségek.* A novemberi lakásváltogatások nemcsak a magánosoknál fordulnak elő, hanem a hivatalos helyiségeknél is. Így a járásbíróság hivatali helyisége november elsejétől kezdve a Vörösmarty-utca 1-ső szám alatt lesz, a folyam mérnökség pedig Tökölyi-téri hivatalát a Forray-utczába tette át a Kristyóry-féle házba.

— *Felfüggesztett ügyvédek.* Az aradi ügyvédi kamara tudvalevőleg **Suciu Aurél** és **Velics Mihály** ügyvédek, kik a memorandum-perben elítéltetésük miatt fogságot ülnek, az ügyvédi gyakorlatról felfüggesztette. A kir. kuria most a kamara határozatát helyben hagyta.

— *Babos vezérőrnagynál,* a most előléptetett dandárparancsnoknál, vasárnap tisztelgni fog a parancsnoksága alatt álló két honvédezed tisztikara. A aradról szombaton

12 honvédtiszt megy át Lugosra tisztelegni **Butyka Adám** őrnagy, zászlóaljparancsnok vezetésével.

— *A földművelési miniszter* tegnap küldötte meg Arad városának a mezőgazdaságról és megőrendőrségről szóló 1894. évi XII. toz. végrehajtása tárgyában kiadott rendeleteit.

— *Ujczok felesketése.* Az október hó 1-ével bevonult ujczok ma délelőtt teszik le ünnepélyesen a katonai esküt. Az aradi várbán a délelőtt folyamán ünnepélyes isteni tisztelet lesz, melyen a közös hadsereg kötelekébe tartozó ujczok a tisztikarral együtt diszben megjelennek s mise végén az ujczok leteszik az esküt. Felesketés után a csapatok elléptetnek **Csikós ezredes,** ezredparancsnok előtt. — *A honvéd és honvédhuzár* ujczok reggel 8 órakor a minoriták templomába mennek, szintén diszben. Jelen lesz a tisztikar is, élén **Butyka Adám** őrnagy, honvéd helyőrségi parancsnokkal. Mise után lesz a felesketés, melyet alkalmi prédikáció követ. A legénység ma ünnepi ebédet kap.

— *A szombati tanácsulást* a vásárra való tekintetből nem tartják meg. Ehelyett a hét valamelyik napján lesz tanácsulás, amikor azt a polgármester kitűzi, kinek ez hatáskörébe tartozik.

— *A fegyverraktár átvétele.* Arad városa a Kossuth-utczai honvédgyalogsági laktanya udvarán egy fegyverraktárt épített, melyet a honvédség és a város részéről kiküldött bizottság tegnap vizsgált felül. Az épület semmi kívánni valót sem hagyott fenn, s így azt a honvédség szakbizottsága a várostól átvette.

— *Rozvány Pál találmánya.* **Rozvány Pál** aradi mérnök, a ki csak nemrég kapott előmunkálati engedélyt a nagyváradi vilamos közuti vasutára, a belügyminiszter utján most kapta meg a szabadalmat egy általa felfedezett új hőkére, mely télen rövid idő alatt képes az utozákról eltakarítani az összegyűlt havat. Rozvány még e télen bemutatja találmányát Aradon.

— *A tartalékos tiszti bemutatás,* (Haupt-rapport) az idén nem november 4-én, hanem 5-én lesz. Reggel 9 órakor kell megjelenni az aradi várbán, hol a főszemlét **Veszits** őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok tartja. Megjelenni tartoznak mindazon tartalékos tisztek, katonai lelkészek, orvosok stb., kik az idén tényleges szolgálatban nem állottak, vagy a tartaléki fegyvergyakorlatra behiva nem voltak. Az utolsó kinevezési okmányt, személyi tudósítványt és az ajánlati lapot magukkal kell az illetőknek vinni.

— *Az őszi vásár.* Mindenfelé készülnek a sátorok, ahol a jó vidéki publikum portékát kaphat, amennyit épen akar. A környék összesereglik a központba, mert azt hiszi, hogy a vásár alkalmával olcsóbban szerzi be azt, amire szüksége van, a csöppentett fagygyugyertyát, csurgatott mézet, uraságoztól le nem vett, mélyen leszállított áron forgalomba bocsájtott öltözékeket, avagy csalhatatlan ragasztószert, melynek rudját ma öt krajczárért, holnap pedig tíz fillérért árusítja a fáradhatlan torku kalmár. Az aradi őszi vásár, mely a legnépesebb szokott lenni, a holnapi állatvásárral veszi kezdetét. Az állatvásár péntek és szombaton tart, míg a kirakodó vásár vasárnap és hétfőn lesz. Az állatvásárra — a takarmányhiányra való tekintettel — sok marhát fognak felhajtani.

— *Politikai párbaj.* Ifj. **Gily Ede** volt aradi hírlapíró, ki ez idő szerint a székesfehérvári „Szabadság” felelős szerkesztője, véres kardpárbajt vívott tegnap reggel Székesfehérvárott **Tóth Arthurral,** az ottani függetlenségi párt elnökével. A párbajra személyes élű hírlapi polémia szolgáltatott okot, mely az egyházpolitikai ügyekből kifolyólag keletkezett. Gily segédei voltak **Számmer Imre** és **Jutassy Ödön,** ellenfelé **Monspart** főhadnagy és **Fáth György dr.** A párbaj itj. Gily Edének jobb alsó karján való megsebesülésével végződött. A sebesült két nap alatt elhagyhatja ágyát. Párbaj után a felek kibékültek.

— **Novemberi szórakozás.** Mi lehetne más ez, mint a — hurezolkodás? A hurezolkodás, a mit minden ember, legyen az akár boldog háziur, akár boldogtalan lakó, a pokolba kíván: De azért mégis csak tul kell esni a kellemtelenségen is. Aradon már napok óta lehet látni butorral és egyéb bagázsával megrakott kocnikat, a mint egyik utcából a másikba költöztetik a hurezolkodókat, kik lakásukat változtatják. Meglátszik ez a „szórakozás“ a városházán is, a hol — more patrio — a rendőrség alig győz igazságot tenni sok porlekedő háziur és békétlen lakó között.

— **A temesvár-radna-lippai vasut.** A temesvár-radna-lippai helyi érdekű vasutügye ben az előmunkálók már annyira haladtak, hogy a tervezetet és költségvetést már tavaly lehetett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz beküldeni. Az ügy gyorsabb lebonyolítását megakadályozta azon körülmény, hogy Lippa is, Temesvár tervezetének jóváhagyása után egy Temesvárral való direkt összeköttetés iránt külön, a maga nevében is kérelmezett, a mi a miniszteriumban újabb tárgyalásokra adott alkalmat. A vasut építésének költségeit fedezendő 2 millió forint irányoztatott elő és a községek és városok 719.000 forintban biztosították a vállalatban való részvételüket. Kérvényt is adtak be a miniszteriumnak az iránt, hogy az állam is részesítse szubvencziójában ezen helyi érdekű vasutat. Ezen kérvényre f. év augusztus hó 6-án érkezett válasz, melyben a miniszter az állam támogatását megígéri. A temesvár-radna-lippai vasut befolyása már azzal is jelentékeny lesz, hogy a forgalom különösen Romániával és Szerbiával szemben élénkülne. A közlekedési ut építése már rövid idő múlva, legkésőbb következő tavasszal kezdetét veszi.

— **Holttest az erdő szélén.** Pepa Juon t a u c z i lakost már több nap óta hiába várta a felesége, csak nem jött az, végre is hazahozták holtan. Az eset a következő, a mint levelezőnk írja. V o n t a Juon szinte taucci lakos karókat szállított haza, midőn kilépve a csimozsai erdőből, a földön, arozozal a földre borulva egy emberi testet látott. Odament, s csak akkor vette észre, hogy a megpillantott emberi test Pepa Juon, az elveszett Pepa Juon holtteste. Midőn beszállították a faluba, az orvosi vélemény megállapította, hogy Pepa nem gyilkosság áldozata, hanem szívszélhűdés következtében halt meg.

— **Fizetésektelen cég.** A bécsi hitelezői védegyelet jelentése szerint N o v á k Mihály m a k ó i kereskedő fizetésektelenséget jelentett be.

— **Vallási őrlöngés.** Mint békéscsabai tudósítónk írja, ott tegnap a templomban R a y á l Mária fiatal lányon vallási őrlöngés tört ki. A pap éppen misézett, mikor Rayál Mária berohant a templomba, odaszaladt az oltárhoz, térdre vetette magát és kiabálni kezdett. A pap azt hitte, hogy a leány részeg és oda szólt a misét hallgató férfiakhoz, hogy vezessék ki a templomból. „N e n y u l j a t o k h o z z á m, é n a z i s t e n l á n y a v a g y o k l a”, kiabált a szerencsétlen teremtés és kezeit kiterjesztvén, égi jelenésekről kezdett beszélni. Elmondta, hogy álmában az Isten megjelent előtte és azt mondta neki, hogy őt szemelte ki az emberek megváltójának. Rayál Mária csak nehezen tudták a templomból eltávolítani.

— **Vászon a szalmában.** Az aradi M i t t e l m a n n féle szeszgyárban tegnap, midőn a marháknak az almot hordták be, a szalma között egy vég finom vásznat találtak elrejtve, melyet beszállították a rendőrségre. Mort keresik a tolvajt és a tulajdonost.

— **Tolvajok a vidéken.** H ó h n János a l m á s k a m a r á s i gazdától, — mint levelezőnk írja — a napokban ismeretlen tettesek három lovat loptak el a zárt istállóból 120 frt értékben. Az egyik 12 éves sárga kanca, a másik 8 éves pej kanca, a harmadik pedig 2 éves sárga, sánta lábú kanca. A tettesek az erélyes nyomozás mellett sem kerültek meg mindedig. F a r k a s P r e k u p á s t e r n o v a i lakostól két darab sertést loptak el ismeretlen tettesek.

— **Egynapos házasok közt.** A férj kunyorál a felesége előtt;

— Drágám, adj egy csókot!

— Hagy békében, nem adok!

— De hisz férjed vagyok és jogom van hozzá!
— Mondom, ne zaklass! Még elrontod a frizurámat!

— De csak egyet, egyetlen egyet!
— Ó, ezek a férfiak — kiált fel a menyecske türelmetlenül — valamennyien egyformák!
A férj e vallomás után nem nagyon vágyódott feleségének csókjára.

— **Elfogott tolvajné.** Gyanúlanul haladt tegnap egy uri hölgy a Forray-utczában, amikor érezte, hogy valaki a zsebében kotorász, Hátrapillantott, s ekkor tapasztalta, hogy egy másik hölgy alkalmatlankodik a reá nézve idegen helyen, és pedig oly kiváló ügyességgel, hogy a tárcza már az ő kezében volt. Segélyért kiáltott, mire a rendőrség a tolvajné Sz o k o s Julosa személyében elfogta.

— **Az aninal bányakatasztrófa halottai.** Az aninal bányarobbanás áldozatai közül eddig n e g y v e n ö t e n h a l t a k m e g. — A sebesültek közül négynek az állapota reménytelen. — A szerencsétlen emberek özvegyeiről a társulat tehetségéhez mérten gondoskodik, amennyiben már eddig is 100 frtnál több segélyt kapott mindenikük. Az elhalt bányamunkások nyugdíjait minden akadály nélkül folyósítják a hátramaradt özvegyek és árvák számára.

— **A gyógyszerum ára.** A bécsi gyógyszereszek klubjának a napokban tartott gyűlésén már megállapították az árakat, a melyeken a difteria gyógyszerumát áruba bocsájthatják. A Behring-féle szerum különböző hatóerejű fokozatait három osztályba sorozták. Az 1. számú koncentrációból egy adag árát 5 frtnak a 1. számuból 7 frt 60 krajczárban, a 3. számuból 12 frt 50 krajczárban állapították meg.

— **Bányavásárlás.** Azt az óriási kiterjedésű, dus köszénbányát, melyet a j e s e l n i o z a i völgyben három évvel ezelőtt fedezett fel véletlenül egy földműves, s mely jelenleg a N i k o l o v i c s f i v é r e k é s O b e r d o r f e r L i p ó t tulajdonát képezi, az osztrák-magyar államvasutársaság a tulajdonosoktól 250.000 frtért m e g v e t t e. Egyelőre csak a Bregetta-hegy mélyében kezdtek a bányazüzemet, de a szakértők e telepek szengazdagágát rendkívüli dúsának mondják.

— **Keresztelő a román királyi házban.** Tegnap tartották meg a pelesi kastélyban a román trónörökös pár újszülöttleányának a keresztelőjét. A kastély kápolnájában megjelentek a király, a királyné, A l e x a n d r a k ö b u r g i hercegnő, a román trónörökös, a miniszterek, a külföldi hatalmak képviselői és az udvari méltóságok. A keresztanya szerepét a királyné vállalta magára. A keresztelési szertartást a bukaresti érsek végezte.

— **Pályázatok.** Aljegyzői állásra a szolnoki pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; albirói állásra a békés-csabai járásbírósnál 2 hét alatt; jegyzői állásra a szolnoki törvényszéknél 2 hét alatt; aljegyzői állásra a szabadkai törvényszéknél 2 hét alatt; birói állásra a besztercebányai törvényszéknél 2 hét alatt.

HYMEN.

— **Leopold Zsigmond** előkelő aradi szeszgyáros tegnap délután 4 órakor esküdtött örök hűséget Temesvárott D e u t s c h Bernát köztisztviselőben álló nagybirtokos, városi virilista bájos leányának, P i r o s k a kisasszonynak. Násznagyok voltak a menyasszony részéről annak szülői, D e u t s c h Bernát és neje, a vőlegény részéről annak atyja, L e o p o l d Rudolf és nővére, H e r z l Bernátné. Vőfély: a menyasszony bátyja D e u t s c h Andor temes-buttyini nagybíró. Vőfélyek és nyoszoló-lányok: dr. R e i c h e n b e r g S á d o r ezredorvos W a l d m a n n B e r t a kisasszonnyal, D e u t s c h S á n d o r tart. tüzérhadnagy L e o p o l d Regina kisasszonnyal, L e o p o l d Gyula tart. hadnagy H ó n i c h Aurélia kisasszonnyal, dr. G e s z t i Á r m i n kir. albiró D e u t s c h E l z a kisasszonnyal, dr. F á y Ignác ügyvéd K o h n P i r o s k a kisasszonnyal, dr. M a n d l Vilmos ügyvéd T e n n e r I l o n a kisasszonnyal, M o n t a g Akos nagybirtokos D e u t s c h Gizella kisasszonnyal. Az esketési szertartásokat dr. L ó w y M ó r főbíró végezte. Esti 8 órakor fényes nászlakoma volt a temesvári vigadóban.

Szolid elvű üzlet-ajánlás!!!

Hoffmann Antal

Aradon, Andrásy tér 14. szám alatt.

A „vörös kereszthez.“ Hermann-palota.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmával, tömeges áruvételeimmel azon előnyt nyertem el, hogy nagy áruválasztékban, valamint ennek olcsóságaival a fővárosi jelentékeny cégekkel is versenyezem.

Szíves megtekintésül áruraktáromban a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkaerőkkel bíró műhelyem révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabású elegáns és izléses toilleket és felöltőket, francia és angol modorban jutányos és szabott árak mellett fölválalhatok.

Kiváló tisztelettel:

HOFFMANN ANTAL,

női divat különlegessége, confectio, vászon, kész fehérnemű és ara-kelengyék áruraktára.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Ifjusági segélyző egyesület. Az aradi k i r. fő g y m n a s u m é s á l l a m i f ő r e á l i s k o l a ifjusági segélyző egyesülete f. évi novemberhó 6-án déli 12 órakor a lyceum emeleti tanácskozó termében a szegény tanulók ruhával való segélyzése végett választmányi gyűlést tart, melyre az egyesület választmányi tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi polgári menház választmánya tegnap délután ülésezett a városháza emeleti kistermében. Az ülésen több új tagot vettek fel az egyletbe, s több kérvényt intéztek el.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

November 1. (Csütörtök) Délután: A molnár és gyermeke, népdrámá; este: A két árva, szinmű.
November 2. (Péntek) Charlie nénye, angol bohózat.

November 3. (Szombat) Kis alamusszi, operetta.
November 4. (Vasárnap) Délután: Stern Izsák; este: A dáda uzsorás, Rónaszék Gyusztáv népszinműve. (Előszőr)

* **Boszorkányvár** ment tegnap este közepes ház előtt, jó előadásban. Az est ünnepeitje természetesen R. R é t h y Laura (Venus) volt, ki kedves játékával, megkapó dalaival elragadta a hallgatóságot. Betét-dalát, s elmes küpléjait zajos tapsok kíséretében ismételtették meg. Új volt S ó l y o m Lajos, ki szemrevaló Józsinak bizonyult, F ó r i s s, ki bizonytalan határok közt mozgó szerepéből annyit csinált, amennyit lehetett, S u g á r Aranka elődjénél jelesebb Coralionak bizonyult, ki úgy megjelenésével, mint hangjával hatni tudott. H u n y a d y é s S z. B a r t s Aranka a már megszokott jók voltak.

* **Külföld.** A hipnoziz ma már semcsak a tudományos világot érdekli, hanem minden téren hódít és már a szépirodalom is érdekesen aknázza ki csodáit. Igen érdekes novellát olvasunk a „K ü l f ö l d“ című érdekfeszítő hetilapban „Modern“ címmel, melyben le van írva, hogy egy dugdag milliomos leány, mint végez a hipnotizmus segítségével az őt megrohanó tolvajjal. A lap e novellán kívül érdekesebbnél érdekesebb dolgokat közöl; hozzá Olivér Holmes dr. híres amerikai költő arcképét, Zola híres „Lourdes“-ját és Ada Negri olasz költőnőtől megható verset „As utca-gyerkőcs“ címmel. Szencácziós a szini kritikája Váradi Antal „Charitas“ című szomorujátékáról, valamint a többi cikkei. A Külföld egy negyedévre csak 2 frt 60 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor u 15.

* Az „Élet“ 6. száma redkivül érdekes tartalommal jelent meg. Élén Z e m p l é n i Árpád ir meglehangu szózatot a magyar közönséghez, melyben Vajda Jánosnak, a legnagyobb élő költőnek, félszázados írói működése alkalmából való ünneplésére hív föl. Vajda János költeménye, mely utána következik, a legbathatósabb érv az ünneplés mellett. Mélységes szenvedélye és ereje e fiatalkori költeményben is már mutatkozik. Sa-

tur a jelenkori írók méltatásának kapcsán Bartók Lajosról, a legnépszerűtlenebb magyar költőről ír hosszabb érdekes tanulmányt. A *Szemle* rovat aktualitásai közül a katolikus egyetemről, a magyar radikalizmusról (Rutilustól), egy pápáról, aki hamisan esküdött, s a Budapesten uralkodó gazdasági állapotokról szóló cikkekkel emeljük ki. Csöregh Gyula „Felpénz” czímen ír egy pompás humorú parasztnovellát. Színházi és irodalmi rovat sárja be a közlemények gazdag sorozatát. Az „Élet” hetenkint megjelen. Előfizetése egy évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mozsár-utca 8. szám Budapesten.

TÁVIRATOK.

Kitüntető látogatás.

Budapest, október 31. (Saj. tud. táv.) László főherceg ma meglátogatta Fejérvári minisztert és Gromon államtitkárt, hogy 10 éves jubileumuk alkalmából mindkettőt üdvözölje.

Az egyházpolitikai javaslatok szentesítésénél.

Budapest, október 31. (Saj. tud. táv.) A letárgyalt egyházpolitikai javaslatokat szentesítés végett tegnap terjesztették O felsége elé az összes módosítások kíséretében, melyek az eredeti javaslatokon történtek. A szentesítés néhány nap múlva történik meg.

Taktika és ellenzék.

Budapest, október 31. (Saj. tud. táv.) Az ellenzéki lapok nagy dolgot csinálnak Desseffy gr. bukásából, mely az orsz. gazdasági egyletben érte és azért a kormányt teszik felelőssé. Szerintük a kormány taktikája buktatta ki Desseffy-t és vele együtt a klerikális oszlopokat. A dolognak ez a magyarázata legalább is egy kissé eltogult. A kormány annyira nem szólott bele ebbe a dologba, mint ahogy bizonyos, hogy a bukásukat maga Desseffy és saját külön táborára idézték elő. Ezek a jó urak, miután elvesztették a talpuk alól minden talajt, belekapaszkodtak a gazdaközönség nyakába s ezeknek az érdekeit tolvaj elöterbe, igyekeztek — oh nem a gazdaközönségen! — de saját magukon segítenek. A fogás ügyes volt és már már jórészt sikerül is, ha a gazdák józan és okos többsége be nem látja a finom cselvetést és ha el nem határozza ennek folytán, hogy a bőrüket tovább nem bocsátják a klerikális urak privát pártczéljaik szolgálatára.

Igy van, eddig van és nem tovább. Ehhez képest csak bukásuk igazi okának leplezése, ha a kormány taktikázását panaszolják fel, amely különben annyira elhasznált és megkoptatott ellenzéki argumentum, hogy igazán már absolute semmi hatása sincs.

A flu kegyeleto.

Budapest, október 31. (Saj. tud. táv.) Kossuth Lajos Tivadar ma délelőtt ide érkezett megkoszorúzni atyja sírját.

A vizsínház támogatása.

Budapest, október 31. (Saj. tud. táv.) A vizsínház támogatását 20000 forinttal és egyáltalán a főváros közgyűlése óriási többséggel elvetette.

Eperjes diszpolgárai.

Eperjes, október 31. (Saj. tud. táv.) Eperjes város diszpolgárainak Wekerle Sándornak, Csáky Albin grófnak, Szilágyi Dezsőnek és Berzeviczy Albertnek diszpolgári oklevelei már elkészültek és közelebből küldöttség viszi valamennyit Buda-

pestre, hogy az illetőknek átszolgáltassa.

A templomrablók.

Debreczen, október 31. (Saj. tud. táv.) A szathmári templomrablók bűnügyében a debreczeni kir. ítélőtábla legutóbb hozott ítélete lényegesen megváltoztatta a szathmári törvényszék ítéletét. Az elsőrendű vádlottra Junga Arpádra helybenhagyta a 3 évi fegyházat, de Vári József két évét megtoldta egy harmaddal is, a Bogyi József egy és fél évét pedig még egy fél évvel.

Hajóösszeütközés.

Fiume, október 31. (Saj. tud. táv.) A »Venezia« magyar gőzös Póla mellett »Arrigo« osztrák gőzessel összeütközött. Utóbbi elsüllyedt, de legénységét »Venezia« megmentette. »Arrigo« tavaly »Stefania« Adria gőzöst elsüllyesztette.

A császár állapota.

Bécs, október 31. (Saj. tud. táv.) A mai tőzsdén azon hir volt elterjedve, hogy a császár már meghalt, ezen hirt azonban hivatalosan még nem erősítették meg. Ellenben a Berlinbe érkezett távirati hírek szerint a császár halála minden pillanatban várható.

Róma, október 31. (Saj. tud. táv.) Az olasz trónörökös, tekintettel a császár aggasztó állapotára, Livádiába utazott, hogy a császár temetésén jelen legyen.

Pétervár, okt. 31. (Saj. tud. távirata.) Az ide érkezett jelentések szerint a császár állapota annyira reménytelen, hogy Livádiában már most minden előkészület megtesszék a császár temetésére. Az egész környékbeli lakosság Livádiába siet, hogy a temetésen részt vehessenek.

Pétervár, október 31. (Saj. tud. táv.) A metropolita az összes papságnak assisztálása mellett az Izsáktemplomban istentiszteletet tartott a császár felgyógyulásáért. A borkii katasztrófa évfordulóján az összes csapatoknál imákat mondtak a császárt. — A parancsnokló tábornok ezt megtáviratozta Livádiába és válaszul ő felségeik őszinte hálájukat fejezték ki a katonáknak. Délelőtt tíz órakor kiadott orvosi jelentés szerint a császár éjjel néhány órahosszat aludt, a vérzés csökkent, de állapota változatlan.

Livádia, október 31. (Saj. tud. táv.) Tegnap este tizkor a következő jelentést adták ki: A vérköpés egész nap tartott. A császár hideg borzongást érzett testében, hőmérséklete közel 40°, érverése 90°, lélegzése gyöngye és nehéz; étvágya igen csekély. Nagy gyengeség mutatkozik. Az oedema veszedelmesen terjed.

Beteg nagyherceg.

Pétervár, október 31. (Saj. tud. táv.) Livádiai hírek szerint Alexics nagyherceg, a császár harmadik fia is megbetegedett tüdőgyulladásban.

Bombamerénylet.

Milanó, október 31. (Saj. tud. táv.) Ma éjjel a rendőrségi palota előtt két bomba felrobbant. A palota és az iskola megsérült.

A japán-kínai harczterről.

London, október 31. (Saj. tud. táv.) A kínaiak között hir szerint éhínség ütött ki. Yeh és Wen tábornokokat lefokozták, mert őket vádolják a Pingyangi vereséggel. A japánok meghódították Antangot.

Nagy árvíz.

Sille-Lille, okt. 31. (Saj. tud. táv.) Tartós esőzések miatt a Nord és Pas des Calais megyék egyrésze el van öntve. 100,000 munkás szünetel.

Egy tébolyda lángokban.

Joenkeping, október 31. (Saj. tud. táv.) A városhoz közel eső tébolydában tűz ütött ki, mely a vihar következtében gyorsan terjedt. 15 órült megégett, hármát megmentettek.

Öngyilkos császárné.

Sanghai, október 31. (Saj. tud. táv.) A fiatal kínai császárné nem természetes halállal mult ki, hanem megmérgezte magát elkeseredésében, mert a császár egy feleselés alkalmával arczul ütötte.

KÖZGAZDASÁG.

Vetések állása.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot október hó 15-én a földművelésügyi miniszteriumhoz, az állandó gazdasági tudósításoktól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Az októberi gyakori hó csapadék a növényzetre rendkívül jó hatást gyakorolt; a korábban elvetett gabonaneműk megerősödtek s bokrosodnak, még a későiek is nagyobbára jól kikelték. A mezőgazdasági munkálatokat azonban a sok esőzés akadályozta s ennek folytán nem egy, hanem számos helyen a vetés, sőt még a szántás is csak a napokban lesz folytatható. A már elvetett s kikelt gabonaneműk között aránylag legjobban áll a buza. Az őszi árpa is elég szépen nő, ugyancsak a rozs és repoze is. Általában véve a vetések jó közepesnek jelezhető.

A kapásnövények jóformán az ország minden részében, kivéve a répafélét, betakarítottak, az eredmények, mind azt már eleve jeleztük, csekély kivétellel gyenge közepesek voltak. A kukoricatermés hozama országszerte közepesen alól volt, a termés az országban átlag 4—5 mmázsára tehető kat. holdankint. A burgonya közepesen fizetett, a mennyiben a termés átlagban megüti a 25 mmázsát. A répa-termés, a melynek szedése, illetőleg kiásása most folyik, átlagban gyenge közepes volt; helyenkint az eredmény megközelítette a közepes átlagot. A termés 40—150 métermázsá között ingadozik. A czukorrépa ozukortartalmát díszérik. Az eső főképen a takarmányrépán sokat javított.

A szőlőket az erdélyi részek kivételével nagyobbára leszűretelték. A termés fele részben kielégítő, fele részben gyenge és rossz volt, minőségileg nagyobbára kielégítő és jó volt a must. A borokat nagyobb mennyiségben vásárolták kiviteli czéltól is. A takarmány-neműk hiánya miatt csaknem országszerte megszűnt a panasz, mivel a sok csapadékokra a legelők és rétek kiszáradtak s ezek megjelölés jó takarmányul szolgálnak. A szalma és kukoricaszár, a zab és kukoricaon kívül a buza és különösen a rozs is, mint jó erőtakarmány, nagy mennyiségben fogyasztatik.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelm csarnok. 1894. évi okt. hó 30-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilgron felüli súlyban) 40.—41.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 41.—41.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgron felüli súlyban) 42.5—48 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilogr. súlyban) 48.5—44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilgr. terjedő súlyban) 45.—46. krig. II. Magyar szedest: Nehéz (páronkint 280 kilgron felüli súlyban) 41.—41.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kilgr. súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kilgr. terjedő súlyban) 44.—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilg. felüli súlyban) 41.5—42. krig. Közép (páronkint 220—260 kilgr. súlyban) 41.5—42. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilgr. terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertésleés szám 1894. okt. hó 28-án. volt. kassai 167,408 darab. 1894. október hó 29-én felhajtattott: 1276 drb. 1894. október 29-én elszállítottott 4611 drb. 1894. okt. 30-án maradt készletben 164,078

drb. — A bizottser tésztületirányzata: Csendes.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, október 31.

Gabnaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv gyenge volt, az irányzat valamivel kellemesebb lett. Elkelt 10,000 métermázsa jól tartott napi áraikon. — **Eladások:**

	mmázsa	kggramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.65
"	200	82.	6.65
"	150	82.	6.65
"	100	81.5	6.65
"	200	81.	6.65
"	100	81.	6.60
"	200	81.	6.65
"	700	80.5	6.72 1/2
"	200	80.	6.50
"	400	80.	6.57 1/2
"	200	80.	6.50
Pestvidéki	800	81.	6.52 1/2
"	1100	80.	6.52 1/2
Fehérmegyei	300	80.	6.55
"	100	79.	6.45
Szentesi	4400	81.	6.75
Oláh	500	76.	5.20
"	400	76.	5.20
Zab	100		6.15
"	200		6.05
"	200		5.90

Határidőüzlet: Amerikából ma tetemesen szilárd árfolyamokat jelentettek, a napokban a többi külföldi piacon is szilárdabb irányzatot követtek, a mi tőzsdénk szintén szilárdan indult, azonban a gyenge üzletmenet következtében változatlanul zárult. Tengeri szintén igen szilárdan indult, de később a gyengülő vásárlási kedvre pár krral meglanyhult. Zab és rozs élénkebb üzlet mellett valamivel szilárdabb.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	6.25—6.30
Buza szeptember—október 1894	6.71—6.72
Tengeri május—június 1894	5.91—5.92
Tengeri őszre	6.40—6.50
Zab márczius—április 1894	6.03—6.05
Zab őszre	5.93—5.97
Káposzta-repeze	11.10—

Külföld: New-York: buzára 3/4—3/8, tengerire 1—1 1/8 szilárdabb, Chicago: buzára 1/2—3/4, tengerire 1—1 1/8 szilárdabb, Páris és London szilárd, Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Nemzetközi papírok ma valamivel lanyhábban indultak s a czár állapotáról érkezett aggasztó hírek miatt lanyhán zárultak is, míg helyi papírok igen élénk kereslet mellett szilárdan indultak s zárhatig, különösen leszámítoló bank részv. (295 1/2), és a magyar hitelrészvény emelkedett tetemesen.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	382.25
Magyar hitelrészvény	478.25
Osztrák államvasut	279.—
Rima-Murányi	384.25
Déli vasut	104.—

Szészület.

— Október 31. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter 1/2, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 31. d. u. 5 óra.

F a j	Írányt	100 kg. ár	
		frttól	frtig
Buza bászai uj		6.40	6.65
Buza tiszavidéki		6.45	6.70
Buza pestvidéki		6.40	6.65
Buza fejmegyei		6.40	6.65
Buza bákai		6.50	6.75
Rozs uj, I-ső rendű		5.30	5.50
Rozs uj, II-od rendű		5.25	5.30
Arpa takarmány		5.80	6.15
Arpa égetni való		6.40	7.15
Arpa sörfőzdei		7.35	8.50
Zab		5.85	6.20
Tengeri bászai		6.45	6.50
Tengeri másnemű			
Káposzta-repeze bászai		9.50	9.90
Köles			
Buza szept.-okt.		6.28	6.30
Buza márcz.-ápr.		6.72	6.74
Buza máj.-jun.			
Rozs szept.-okt.		5.35	5.40
Tengeri jul.-aug.			
Tengeri aug.-szept.			
Tengeri októberre		6.40	6.50
Zab márcz.-ápr.		6.03	6.04
Zab szept.-okt.		5.90	5.95
Káposzta-repeze aug.-szept. 1894.			

Aradvárosi

Évadbérlet
33. szám.

színház.

Havibérlet
13. szám.

Csütörtökön, 1894. november 1-én

Délután 3 1/2 órakor, félárakkal:

A molnár és gyermeke.

Népies dráma 5 felvonásban. Írta: Raupach. Fordította: Lukácsy Sándor.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

A kótárva.

Francia népies dráma 4 szakaszban, 7 képpel. Írták: D'Enery és Cormon. Fordította: Follinus János.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 31. —

Fehér Kereszt szálloda: Rohheim J. földbirtokos, Budapest. Flaschner József kereskedő, Szeged. Incke Lajos, Nagyvárad. Dr. Waldner N., Bécs. Weitzer János, Bécs.

Nádor szálloda: Vajda Ferencz hivatalnok, Béoós. Grandjean Luiza, Nagybecskerek. Marschall Iona, Temesvár.

Három Király szálloda: Zsides János plébános, Torony. Klein Mór kereskedő, Budapest. Eibert J. tanító, Világos. Dávid Imre földműves, Pécska. Infelder Károly kereskedő, Buzsák. Bartsch Vincze kereskedő, Budapest.

VIZJELZÉS.

1894. évi október hó 31-én reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °	Időjárás	Vízállás	
			ftm. métr.	ftm. métr.
Branyoska	+ 9°	borult	+ 66	—
Arad	+ 11°	borult	— 98	—
Makó	+ 10°	felhős	— 6	—
Szeged	+ 9°	ködös	+ 826	—
Gyoma	—	—	—	—

▲ + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
▲ — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. október 31.

A m. kir. folyamérnöki hivatal.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Divat-áruház!

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

— ALAPITTATOTT 1793-ban. —

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy

női confectionban

naponként

nagy szállítmány

érkezik:

divatos felöltők, gallérok, capek, rotondok

legjobb és legfinomabb minőségig* legolcsóbban számított árral.

felöltők stb. mérték után

bármely faconban kitünő szabással gyorsan készíttetnek, a legjutányosabb árkban számítva.

Szives pártfogást kérve

mély tisztelettel:

Probst Károly és Társai
Aradon.

REGÉNY-CSARNOK

René asszony.

[5] — Írta: Kemechey Leendő. —

Szalánczy közelebb léptette lovát a René sárgájához.

— És én azt hiszem, ha az emberekben több fogékonyság volna a poézis iránt, jobb lenne a világ, mint aminő ma. Ha annak az örült hajszának fülsiketítő zürzavarában, amelyben élünk kell, gyakorta megcsendülne a falusi istornyocska csöngettyűje s fülhangzanék egy-egy derült színezetű, örömkönyben és sóhajtasban megfürdött kerek dalocska: hiszem, hogy az ön gyermekszívéhez is közelebb esnék az egész világ.

René megállította a lovát s odafordult Szalánczyhoz:

- Erzi ön a hárs illatát?
- Oh, kedves, halvány virág.
- Szereti a virágokat?
- Imádom.
- Epen mint én. Kár, hogy oly rövid az életük.

— Szirmaik elhullanak s a modern ember parfumeót csinál belőle. Legalább az illata marad meg, mind a virágzó, a rózsanyitó június édes emléke esős és ködös novemberben.

A gyermek-leány a csodálat egy nemével tekintet a fiatal emberre:

— Milyen jó, hogy megtanított lovagolni.

— Miért?

— Mert máskülönben nem szólhatna így, ilyen szépen hozzám. Nem tudom, hogy van; de amikor ön szombatunkint kijön hozzánk, sokkal nagyobbnak, sokkal komolyabbnak érzem magamat. Ha ön nincs itt: leszaladok a majorba és kergetem a csibéket, futkározom az előre vetett árnyékom után, nem veszem észre a virágokat, hanem kavicsokat dobálok a toba és hallgatom a czuppanásukat. Akkor egészen kis leány vagyok és szeretnék minden bogarat, minden lepkét összefogdosni és gombostűre tűzni.

Egy árok volt előttük. Süppedékes, roha oldalán sárgállott a kutyatej.

René megjéjdt, de aztán bátran vetette tekintetét Szalánczyra:

— Ugrassuk át.

Egész közelből hangzott föl a recsegő szó:

— Halló!

Az árokparton állott Karvaly Herman szétvetett lábakkal:

— Nem engedhetem meg, hogy a kisasszony ilyen veszélyes kísérletet tegyen.

René Szalánczyra nézett. Ez hallgatott.

— Majd én csöndesen átvezetem az árkon — szólott Karvaly ur s a lóhoz lépett, hogy megfogja a kantárszárát. A ló hátrakönyitotta hegyes füleit, ránczosra húzta össze

orrát s fehér fogaival hozzáharapott Karvaly urnak.

Ez ijedten ugrott vissza.

René föl kacagott, csilingelő, édes kacagással s aztán megsarkantyuzta lovát s hirtelen átugratott az árkon.

A ló megbotlott, de abban a pillanatban mellette termett Szalánczy, megkapta a René karját s halkán oda sugta:

— Leendő férjével szemben nem kellett volna így cselekednie.

René megütődött, csodálkozással tekintett Szalánczyra s amíg a parkba értek, durozás duzzogással haladt a fiatal ember mellett; és megvárta, amíg Karvaly hozzájuk ért.

— Kérem, kedves Karvaly, segítsen le.

Ha valaki ez nap estéjén bekandikált volna a René kisasszony szobájába, láthatta volna, amint törölgeti könyes szeméit és haragosan ír a naplójába:

„Azért sem fogom a Chopin zenéjét szeretni. Többé nem is lovagolok. És hasztalanul beszél nekem a Turgenjev költészetéről, nem fogok rá hallgatni.”

René kitépte naplójából ezt a lapot. Összszakgatta apróra, szétszórta a szobában s visszavonhatatlanul elhatározta, hogy egy pillanattig sem fog gondolni Szalánczyra.

(Folytatása következik.)

Jegyző-segéd.

Egy a jegyzői teendőkben tökéletes jártassággal bíró segéd, alólirottnál azonnal alkalmazást nyerhet.

A fizetési feltételek alólirottnál meg tudhatók.

Barakony, 1894. évi október 30.

Keresztes Lajos,
jegyző.

Téli áruk!

Az olcsóság esodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 586 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyémántkocsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

ELIÁS LIPÓT FIA ARADON.

Ajánlja magát a közeledő

költözködési idényre

mint **legmegbízhatóbb** céget, miután Magyarország legnagyobb butorszállító intézete. Rendelkezik 320 kül- és belföldi butorszállító kocsival. Képviselőségek minden kül- és belföldi városban.

Szíves pártfogásért esedezik

Eliás Lipót Fia,
ARADON.

Telefon szám 250.

18950/894. k. b.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. k. miniszteriumnak f. évi 68092. sz. a. kelt magas leirata alapján közhírré teszem, hogy Hódmező-Vásárhely városnak szabályrendelete, amelylyel a házaló kereskedés a nevezett vá-

ros területén, a fennálló házalási szabályok 17-ik §-ában és ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett eltiltatott.

Kelt Aradon, 1894. évi október 10-én.

Sarlot Domokos
főkapitány

A ruhánkat
Purinalal
most tisztítja
a mamánk.

MI AZ A PURINAL?

PURINAL

Purinal a legújabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a zsírszennyeződés, kátrány, kocsikenőcs, zsír, festék, olaj stb.-től erednek, egyszerűen és visszazármazhatatlanul eltünteti, és egy családnál sem nélkülözhető, miért is az minden háztartásban üzemeltető és gyógyszerárban kapható.

Üvegje 25 kr.

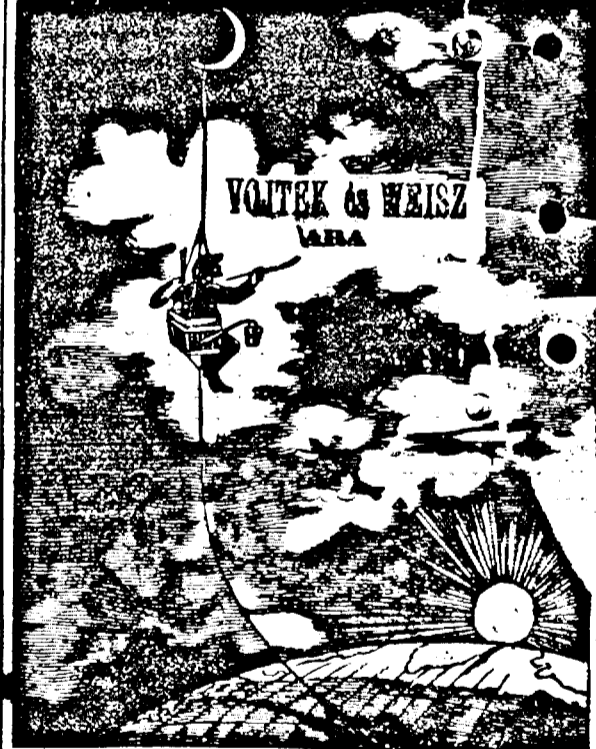
DALMACIAI ROVARPÖR
Kapható
15, 25, 40 és 75 krajozáros
eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:

**Kámfor, lavendula virág,
naphtalin, naphtalinvászon,**

**Patchouli levél,
törött bors és az általánosan elősmert
molykeveréket,**

valamint
**peronospora ellen rézgáliczot
a legolcsóbb napiár mellett.**

Raktáron tartjuk a vizsgihű
WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.
Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers 30, 60, és 100%, carbolsav jepecza, carbolpor 10%, Creolin, Cresylimész, vasgálicz a legutányosabb áron.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

21877/1894.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybe-váltási árakat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetmény a városház ka-puján kifüggesztve bármikor megtekinthető.
Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

Tőke nélkül

naponta pénzt szerezhettek

bármily állású egyének, kik mindennemű osztr.-magyar állami és magánorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak, havi rész-letűvételre kedvező feltételek mellett, egy-elismerett budapesti solid intézet részére.

Ajánlatok „U. A.” jelige alatt inté-zendők

ECKSTEIN BERNÁT

hirdetési irodájába

Fürdő-utca 4. sz. a mikor pros-pektusok küldetnek. 863. 2-3.

4645/1894.

Radnai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Pap Gábor solymosi körjegyző halá-lával megüresült solymosi körjegyzői ál-lásnak választás útján leendő betöltésére határnapul **folyó évi november hó 12-ik napját** d. e. 10 órára a soly-mosi körjegyzői irodába kitűzöm.

Pályázni kívánókat pedig felhívom, hogy törvényszerűleg fölszerelt kérvényei-ket a választási napot előzőleg nyujt-sák be.

Radnán, 1894. október 25.

Csukay Sándor,

867. 3-8

főszolgabíró.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

1894. évi 6561. számhoz.

868 1-1

Hirdetmény.

A birodalmi hadügyminiszterium a cs. és kir. hadsereg borból való ruházati és felszerelési szükségletének egy negyed részét az 1895. évre kis iparosoknál szándékozza beszerezni.

Az erre vonatkozó teljertartalmu hirdetmény a birodalmi hadügyminiszteriumtól a magyar ke-reskedelmi miniszter ő nagyméltósága útján a „Budapesti Közlöny” magyar hivatalos lapban legelőbb folyó 1894. évi október hó 30-án tété-tett közhírré.

Ezen kívül e hirdetmény a budapesti 4. sz. hadtest intendánsága által 1894. évi november hó 2-án a következő lapokban tété-tett teljertartalmilag közhírré: a Pesti-Lloyd-ban, a Nemzet-ben, a Pesti Napló-ban, az Egyetértés-ben, a Köztelek-ben, a Magyar Géniusz-ban, a Képes Néplap-ban, a Magyar Ujság-ban, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők lapjában. A fent jelzett azon lapokban, a melyek időszakilag jelennek meg, a lapnak a november hó máso-dikájára következő első számában létezik a hir-detmény.

A teljertartalmu hirdetmény továbbá a keres-kedelmi és iparkamaráknál is betekinthető.

A fent érintett hirdetmény részletesen tár-gyazza a következő határozmányokat:

1. Azon bórneműeket, a melyek a szállí-tásra kiadatnak, azok között különösen cipőket, német lovassági csizmákat, és huszárcsizmákat,

hátbőröndöket, mindenféle hordszijakat és nyereg szerszámhoz való szijakat.

2. Az iparosok közül egyes mesteremberek vagy egész szövetségek a szállításra kisebb ré-szekben is ajánlhatnak. Oly mesterembereknek, a kik valamely szövetséghez mint tagok tartoz-nak, egyidejűleg külön ajánlatot is tenni nem szabad. Szintugy nem szabad egy mesterember-nek se, hogy két vagy több szövetséghez egy-szersmind tartozzon.

Az ajánlatok legkésőbb folyó 1894. évi de-cember hó 23-ig a hadtest intendánságoknál benyújtandók. Az ajánlat kiállításánál egy meg-határozott alak tartandó be és bizonyos árakat túlhaladni nem szabad.

3. A beszolgáltatási helyek és a beszolgál-tatási határidők az ajánlattevőknek tudtul fognak adatni.

A beszolgáltatási határidők az 1895. évi május hó 1-től ugyanazon év július hó 31-ig terjedő időre esnek.

Minták a leírásokkal és rajzokkal együtt ugy szabási rakmetszvények a lábbeliekhez a budapesti 2. számú ruharaktárnál megtekinthe-tők vagy megfizetés mellett megszerezhetők.

Az ajánlkozók ovadékot nem tesznek le.

4. A beszolgáltatott tárgyak megvizsgálá-sára nézve az eljárás szoroson meg van hatá-rozva és a szállító a készített tárgyak vissza-utasítása esetén egy részrehajlatlan bizottságot kívánhat.

Temesvárott, 1894. évi november hó 2-án.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

MÖDLINGI CZIPÖGYÁR

ARAD, Andrassy-tér 4. szám (Nádor szálloda)

ajánlja az

őszi és téli évadra

elismerett

jóságú készitményeit

hallatlan olcsó árakon,

melyek minden czipő talpán bevésve olvashatók.

Gazdag választék. szabott ár,

tehát minden túlfizetés kizártaak tekinthető.

K i v o n a t a z á r j e g y z é k b ől:

Férfi czipő vikszolt borból betétes kaplival és szeges talppal **2 frt 90-től** fölfelé

Női czipő **2 frt 70-től**

Férfi hosszúsáru bór és „posztócsizmák a legnagyobb választékban.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése

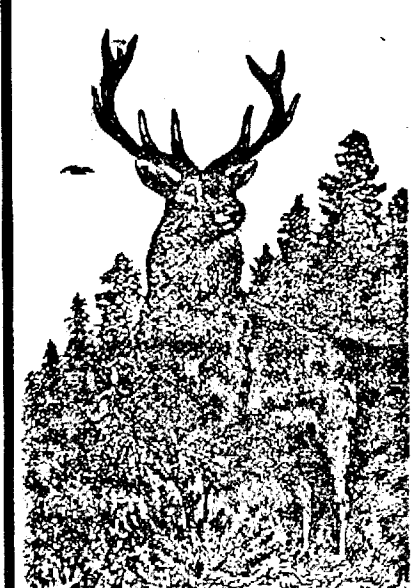
az „arany szarvashoz” Aradon, fő-ut 2.-sz. a városházzal szemben.

Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb mi-nőségű csemegeket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműeket, hideg felvágot-takat, salátákat, zsnaimi uborkát** és **bozeni befőtteket**, továbbá a legfi-nomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgó- és peccsenye-borokat.** Nemkülönben ajánljuk a legjobb gyártmányu **czukrot, friss érkezésű kávékat, rizsekét, főzelékeket** és **szép hegyi rózsaszőlőt**, továbbá mindennemű fűszereket a **legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.**

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kérni bátorokodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlvá, maradunk

kiváló tisztelettel

Dürr Testvérek.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debrecen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becserek.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

ezikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

